

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

PRVKY DEKORATIVNÍCH STYLŮ 1. POL.
20. STOLETÍ V MODERNÍM INTERIÉRU

ELEMENTS OF THE DECORATIVE STYLE
FIRST HALF OF THE 20TH CENTURY IN
MODERN INTERIOR

LIBEREC 2011

SOŇA KRATOCHVÍLOVÁ

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci, dne 4. května 2011

.....

Podpis

Poděkování

Ráda bych věnovala poděkování vedoucí práce Ing. Janě Černé za věnovaný čas a odborné rady při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla tímto poděkovat Radku Rohlíčkovi za cenné rady, pomoc a konzultace při tvorbě 3D vizualizací. A v neposlední řadě děkuji rodině a přátelům za trpělivost a podporu.

Abstrakt

Prvky dekorativních stylů 1. pol. 20. století v moderním interiéru

Cílem bakalářské práce je vytvoření nového designu interiérové textilie, který je inspirován prvky stylu Art Deco .

Teoretická část se zaměřuje na popis charakteristických rysů vybraného období a dobového bytového textilu. Jsou zde také zmíněny současné bytové interiéry, včetně vhodných barevných kombinací. Vytvořené a zpracované návrhy na textilií jsou pro lepší představu jejich použití včleněny do moderního interiéru formou 3D vizualizace.

Praktická část práce nabízí pohled na neméně důležitou realizaci prostřednictvím přenosového tisku.

Abstract

Elements of the decorative style first half of the 20th century in modern interior

The aim of this work is to create a new interior fabric design, inspired by Art Deco elements.

The theoretical part focuses on describing the characteristics of the selected period and contemporary furnishings. They also discussed the current residential interiors, including the appropriate color combinations. Developed and prepared proposals on the fabric are for a better idea of their use incorporated into the modern interior of form of 3D visualization.

The practical part of the paper provides an overview on the very important implementation through transfer printing.

Klíčová slova:

Design

Interiérová textilie

Art Deco

Barvy

3D vizualizace

Digitální tisk

Key Words:

Design

Interior fabrics

Art Deco

Color

3D visualization

Digital printing

OBSAH

1. ÚVOD	9
2. INSPIRACE	10
3. ART DECO	11
3.1. VLIV STYLU ART DECO	12
3.2. PRVKY STYLU	12
3.3. VÝVOJ NÁBYTKU	15
3.4. TEXTILIE A TEXTILNÍ DESIGN	16
4. BYTOVÉ TEXTILIE NA POČÁTKU 20. STOLETÍ.....	17
4.1. SOUČASNÉ ČALOUNICKÉ MATERIÁLY.....	17
4.1.1. Rozdělení čalounických materiálů.....	17
4.2. POTAHOVÉ MATERIÁLY	18
4.2.1. Potahové textilie	18
4.2.2. Usně – přírodní kůže.....	18
4.2.3. Plastové potahové materiály – syntetické usně.....	18
5. ZŘIZOVÁNÍ INTERIÉRŮ	19
5.1. VÝVOJ BYTOVÉ DISPOZICE.....	19
5.1.1. Obývací pokoj.....	20
5.1.2. Kuchyň.....	20
5.1.3. Ložnice.....	21
5.2. SVĚTLO V BYTĚ.....	22
5.3. BARVY A BAREVNÉ KOMBINACE	23
5.3.1. Zásady barevných kombinací	23
5.3.2. Jak vnímáme barvy	24
5.3.3. Barvy pro jednotlivé místnosti.....	26
6. MOŽNOSTI DIGITÁLNÍHO POTISKU TEXTILÍ	28
6.1. VÝVOJ DIGITÁLNÍHO TISKU	28
6.2. VYTVÁŘENÍ ODSÍNU.....	28
6.3. POUŽÍVANÉ INKOUSTY	29
6.4. PROBLEMATIKA DIGITÁLNÍHO TISKU	30

7. VYUŽITÍ POČÍTAČOVÝCH PROGRAMŮ PRO ZPRACOVÁNÍ VZORŮ TEXTILIE	31
7.1. ZPRACOVÁNÍ VZORU	31
7.2. POUŽITÉ NÁVRHY	31
Skarabeus	31
Mušle	32
Spirály	32
Čtverce	33
Fontána.....	33
Růže	34
7.3. VIZUALIZACE TEXTILIE V INTERIÉRU	34
7.3.1. Seznámení s programem 3Ds Max	34
8. PRAKTICKÁ ČÁST	36
8.1. POUŽITÝ MATERIÁL.....	36
8.2. TECHNIKA PŘENOSOVÉHO TISKU	36
8.2.1. Realizace návrhů prostřednictvím přenosového tisku	37
9. ZÁVĚR.....	38
STUDOVANÁ LITERATURA	39
CITACE	39
SEZNAM OBRÁZKŮ	40
SEZNAM PŘÍLOH.....	40

1. ÚVOD

Zvoleným tématem pro tuto bakalářskou práci jsou „Prvky dekorativních stylů 1. pol. 20. století v moderním interiéru“. Proč právě toto téma? Důvod volby právě tohoto tématu byl prostý. Snaha přenést alespoň trochu historie do současnosti, a tím ji přiblížit moderní době.

Studium na Technické univerzitě nabízí mnoho možností seznámit se s různými variantami využití textilie, a to nejen pro oděv, ale také třeba využití textilie pro interiér. Klíčovou částí práce je tvorba interiérové textilie pro obytné prostory a její možnosti. V této práci je také velmi důležité využití a zapojení schopností získaných ze znalosti počítačových programů, pomocí kterých je vytvářena a zpracovávána moderní interiérová textilie s prvky dekorativního stylu Art Deco.

Období Art Deco bylo již při volbě tématu velmi inspirativní. Zmíněný dekorativní styl nese rysy mnoha směrů jako jsou kubismus, futurismus či secese. Hlavními oblastmi rozšíření stylu byly např. grafika, automobilismus, architektura nebo pouhé předměty denní potřeby. A přestože byl styl Art Deco ve svém počátku v jistém smyslu stylem luxusním a určeným pro bohaté, získal si ohromnou oblibu v široké veřejnosti. Toto je další prvek, který byl velmi imponující a možná i proto byl tento styl hlavní inspirací pro vlastní tvorbu dané práce.

Výzvou bylo také zobrazení navržené textilie pomocí 3D vizualizace v interiéru. Textilie je zpracována v profesionálním programu pro 3D grafiku, jehož pomocí bylo možno znázornit a vyobrazit navržené textilie v daných prostorách. Práce v tomto programu byla velmi naplňující nově získanými zkušenostmi.

Důležité je také zvážit rovněž různé barevné varianty a kombinace pro odlišné bytové prostory a jejich volbu zdůvodnit. Zvolené barevné kombinace návrhů byly pro tvorbu této práce pocitově a názorově nejbližší. Zde je také důležité zdůraznit fakt, že se nemusí shodovat s názory a pocity ostatních. Proto je nutno brát v potaz i kontrastní názory na věc a oblíbené barvy a jejich kombinace nejsou ani tady výjimkou z pravidel.

Tato bakalářská práce byla významnou příležitostí jak získat nové zkušenosti a dozvědět se něco více o designu bytové textilie a tím rozvíjet vědomosti získané při studiu a realizovat je v praxi.

2. INSPIRACE

Inspirací pro tuto práci byla především historie a prvky z jejího určitého období. Výběr 1. pol. 20. století představoval především to, aby tento historický úsek byl určitými prvky propojen se současností, a tím vnesl do moderního interiéru své kouzlo.

Jak již jednou bylo řečeno Paulem Gauguinem: „*Inspirace je jako sexuální touha: není na objednávku.*“, tak ani inspirace pro tuto práci nebyla jevem, který by se dostavil „na počkání“.

Art Deco je zajímavé především svou univerzálností a unikátností s jakou představuje životní styl meziválečných let. Podstatné jsou prvky vlivů, které ovlivňovali design v té době. A právě tyto prvky jsou pro tuto práci stěžejní inspirací. S jejich pomocí bylo možno navrhnout moderní interiérovou textilií, která vychází určitým způsobem z dobových motivů.

Důležitým podnětem k tvorbě byla možnost zrealizovat své nápady a myšlenky a tím nezůstat pouze u návrhů.

3. ART DECO

„Art Deco je styl designu a dekorace, který dosáhl svého vrcholu mezi dvěma světovými válkami. Jeho název je odvozen od názvu výstavy Exposition des Arts Décoratifs et Industriels (Výstava dekorativního a průmyslového umění), pořádané v Paříži v roce 1925, ačkoliv ne všechno, co bylo tenkrát na výstavě k vidění, bychom dnes řadili k Art Deco. Pojem Art Deco se jako poněkud zjednodušený termín používá k označení odlišného vývoje ve světě designu mezi válkami. Nicméně je to vhodný název slohu, který bezprostředně vyrůstal z Art Nouveau z konce 19. století. To si většinou zakládalo na rostlinných motivech jako předlohách pro výzdobu a ornamenty na svých budovách a ostatních uměleckých dílech, zatímco Art Deco se odklánělo od vinoucích se prvků Art Nouveau, důsledně moderní, se přiklánělo k abstraktnímu designu a k barvě pro význam barvy samotné; a když už se obrátilo pro inspiraci k přírodě, dávalo přednost motivům zvířecím nebo kráse ženských tvarů.

Přestože Art Deco hájilo umění v proudu masové kultury, často z tohoto vývoje těžilo. Objekty Art Deco byly původně zhotovovány z drahých a ryzích materiálů, přesto však mnohé z jeho nápadů byly kopírovány a vyráběny v levnějších provedeních.

Art Deco byl sloh, který se mezi válkami rozšířil do všech složek každodenního života; každá forma umění nebo řemesla byla zasažena novým vnímáním, ať už to bylo kino nebo design radiopřijímače či automobilu.

Tam, kde Art Nouveau bylo ztěžklé, komplikované a přeplněné se Art Deco vyznačovalo čistotou a ryzostí. Linie se v Art Deco nespíjely do středu spirály; pokud se prohýbaly, byly pozvolné a splývavé, v jemném oblouku; pokud byly rovné, tak téměř jako podle pravítka. Art Deco dokázalo být bezstarostné na jedné straně a smrtelně vážné a praktické na straně druhé. Jako sloh v čase nebývalých změn bylo dostatečně pružné, aby s těmito změnami drželo krok.“ [1]

Citace z literatury: [1]

3.1. VLIV STYLU ART DECO

„Dobový sloh Art Deco odrážel všechny změny ve společnosti. Šlo spíše o pragmatický než o utopický styl: nevěřil v mesianistickou hodnotu umění, jak bylo slyšet od designérů hnutí umění a řemesla, secese, nebo zejména od modernistů. Stále více se stával lidovým a populárním, naplňujícím nároky na vysokou kvalitu výrobků, často hromadně vyráběných a prodávaných za rozumnou cenu, dokonce i když byl úzce spjat s poslední módou a požadavky elitních vrstev.

Art Deco čerpalo z mnoha impulsů a vlivů. Kombinace historických evropských stylů, obrazové kreativity soudobé avantgardy a urbanistické představy věku strojů formovala vyzrálý styl. Přílišná zaujatost romantikou se projevovala napodobováním tvarů ze starověkého Egypta a předkolumbovské střední Ameriky, stejně jako umění černé Afriky a asijského kontinentu.

Vliv stylu Art Deco na moderní svět byl nesmírný. Ovlivňoval design mrakodrapů, filmového průmyslu, vlaků a automobilů, nábytku a domácích spotřebičů a užitkových předmětů, stříbrného nádobí a příborů, šperků, knižního designu a typografie, plakátů a poštovních známek.“ [2]

Citace z literatury: [2]

3.2. PRVKY STYLU

„Mnoho lidí považuje styl Art Deco za první skutečně mezinárodní designové hnutí – a navíc s dobrým výsledkem. Nejenže Art Deco zasáhlo design všech kontinentů, ale rovněž využilo inspirace a idejí z celého světa. Lze v něm tedy nalézt vlivy zahrnující rozmezí od starověké antiky a afrického umění, po aztécké zikkuraty a nové technologie. Designéři využívali eklektický sortiment exotických materiálů – od vzácného ebenu po nové, poměrně levné umělecké hmoty.

GEOMETRIE

Mnoho designérů hlásících se k Art Deco toužilo vytvořit styl, který by odhaloval veškeré historické odkazy a naturalistické ornamenty. Designový slovník založený na netypických motivech, čistých liniích a ryzích geometrických formách je mnohem příznačnější pro pozdější fázi Art Deco.

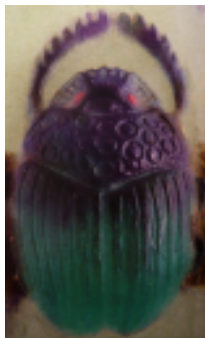
KUBISMUS

Abstraktní umělecký styl 20. století nazvaný kubismus se rozvinul v první dekádě Art Deco díky malířům, jako byli Pablo Picasso a Georges Braque. Typické znaky kubismu, jako jsou deformace, fazetové tvary a geometrické uspořádání, zahrnoval moderní design až do poloviny dvacátých let 20. století.

Obr. 1

EGYPT

Objev Tutanchamonovy hrobky archeologem Howardem Carterem v roce 1922 rozpoutal doslova posedlost po egyptských vzorech. Moderní styl po vzoru starověkého Egypta představoval faraony, orly a skarabey, stejně jako hieroglyfy téměř na všem, šperky počínaje a stěny kin konče. Tato mánie do značné míry vyprchala koncem dvacátých let 20. století.

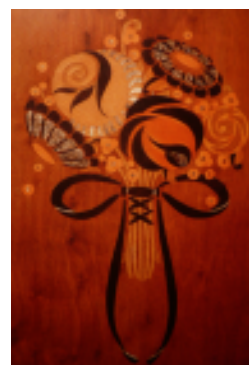
Obr. 2

ŘECKÉ A ŘÍMSKÉ STAROVĚKÉ UMĚNÍ

Elegantní držení těla a svalové proporce antických postav starověkého řeckého a římského umění přitahovaly designéry stylu Art Deco, kteří také zcela svobodně imitovali a používali antické ornamenty, jako jsou například festony. Přiváděli znovu do módy sochařská průčelí budov, jež přetvářeli a přizpůsobovali je výjevům z antické mytologie.

INTARZIE

Umělecký styl Art Deco miloval kvalitní dovednost a exotické materiály byly včleňovány do vykládané výzdoby nábytku. Designéři skládali květinové, figurální a geometrické vzory ze vzácných surovin, jako jsou eben, mahagon a saténové dřevo, nebo z materiálů jako perleť, slonovina a šargén, což je druh žraločí kůže, do kontrastních intarzií.

Obr. 3

ELEGANTNÍ DESIGN

Prázdné, úsporné linie jsou společným znakem výtvarné tvorby po celou dobu vlády Art Deco. Klasicismus ustoupil aerodynamickým zakřiveným tvarům. Nejtypičtější z amerického Art Deco byl tzv. streamlining (aerodynamické tvarování), a to jak v průmyslově vytvářené technologii, tak tradiční domácí výrobě.

JAZZ

Ve dvacátých a třicátých letech přitáhl typický zvuk jazzu mladé lidi celého světa na taneční parkety. Podobizny jazzových umělců, jako byla například Josephina Bakerová, symbolizovaly dobré časy. Návrháři převzali swingující rytmus žánru a přeložili ho do rytmizujících lineárních motivů a smělých barevných harmonií.

Obr. 4

SLUNCE S PAPRSKY

Obr. 5

Od designu architektury až po keramické předměty se ve dvacátých a třicátých letech 20. století nachází nespočet variant na motiv slunce s paprsky. Tento typický prvek stylu Art Deco – zvláště vyvedený v zářivě zlaté barvě nebo žhavých červených, oranžových a žlutých odstínech – sálá teplem a energií. Slunce s paprsky vyjadřuje vzrušení z moderní doby a optimismus z budoucnosti.

AFRICKÝ VLIV

Umění domorodé Afriky mělo veliký vliv na umělce a designéry počátku 20. století. Rysy kmenových masek a po předcích zděděných figurek ovlivnily zobrazování tváří i postav. Rovněž se zvýšilo využívání exotických afrických materiálů, jako jsou slonovina, eben a leopardí kůže.

VĚK STROJŮ

Designéři stylu Art Deco čerpali inspiraci z tehdejšího městského života a moderního průmyslu, takže vítali každý nový materiál, jako byly umělá hmota, trubková ocel a překližka. Aby vytvořili fascinující motivy, chopili se dynamiky nové technologie a zmodernizovaných prvků automobilů, letadel a zaoceánských parníků.“ [2]

Citace z literatury: [2]

3.3. VÝVOJ NÁBYTKU

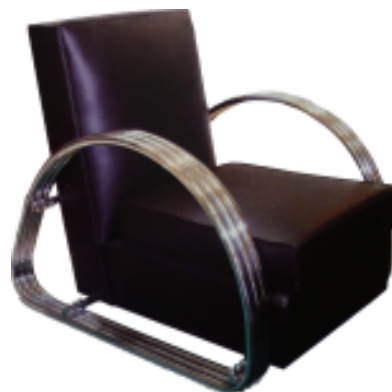
„Éra stylu Art Deco byla pro design nábytku neuvěřitelně plodným obdobím. Mnoho z nejtrvalejších a nejvýznamnějších tvarů a typů 20. století bylo vytvořeno právě v této době.

V současné době je všeobecně přijímán názor, že se umělecký styl známý jako Art Deco poprvé objevil v Paříži před první světovou válkou. Jeho tvůrci chtěli vytvořit typ designu, který by byl nejen identifikovatelný s Francií, ale také schopný zavést nový styl pro nové století.

Mnozí z těchto designérů rané fáze Art Deco využívali pro svoji práci francouzský nábytek 18. a začátku 19. století. Odstranili z něj pouze veškeré spirály, voluty a šňůrky, charakteristické pro design secesního nábytku, a vytvořili tak jednodušší a ukázněnější vzhled.

Nábytek stylu Art Deco je charakterizován výraznými tvary a formami. Architektonicky navržené kusy začala být v tomto období populární také kvůli mnoha proslulým architektům, kteří jejich podobu tvořili přímo na míru. Pokroky v technice měly na design velký dopad a inspiraci často poskytoval tvar mrakodrapu. Běžně využívaný byl chrom, který dodával nábytku stylový a moderní vzhled. Jednobarevná schémata se také těšila všeobecné oblibě, zvláště s módní černou barvou v popředí.

Po krachu burzy na Wall Street v roce 1929 ztratila Amerika o luxusní zboží zájem. Kromě několika výjimek, jako Eugene Schoen a T. H. Robsjohn-Gibbings, byli významní američtí designéři nábytku poměrně neteční ke specializované dovednosti a vzácným materiálům. Díky vlivu Bauhausu dávali přednost tvorbě užitečných velkosériových kusů dobré kvality z inovačních průmyslových materiálů, jako je trubková ocel. Většina vynalézavých designérů souhlasila s výrokem Paula Frankla, který v roce 1930 slavně prohlásil: „Ornament se rovná zločinu.“ Umělci si tedy osvojili nadšení Bauhausu pro design charakterizovaný jednoduchými liniemi a postrádající pouta s minulostí i s přírodou. Prudký útok hospodářské krize způsobil, že ideje této školy byly dokonce ještě atraktivnější. Vytváření stylizovaného dostupného zboží ve třicátých letech vedlo k unikátní interpretaci stylu Art Deco.

Obr. 6

Dalším unikátním vyjádřením stylu Art Deco je takzvaný streamlined styl (aerodynamický styl), v designu nábytku oblíbený od počátku třicátých do konce čtyřicátých let 20. století. Tento styl čerpal inspiraci ze strojů jako takových – ze síly a rychlosti vlaků nebo letadel – a produkty vytvořené podle těchto pravidel strojové výrobě vsutku dostatečně vyhovovaly. Například zmodernizované sofa ze třicátých let mělo okolo své základní sedací plochy olemování, které symbolicky vyjadřovalo rychlost lokomotivy třicátých let. Styl zmodernizovaného nábytku je nejlépe charakterizován kovovými komponenty průmyslových designérů, jako byli Warren McArthur a Walter Dorwin Teague. Nicméně tento vzhled je mnohem více spjatý s Donaldem Deskeyem, který vytvořil zmodernizovaný nábytek kombinující dřevo a průmyslové materiály, jako jsou umělá hmota a kov.

3.4. TEXTILIE A TEXTILNÍ DESIGN

V době vlády stylu Art Deco zkoušeli designéři ze všech oblastí dekorativního umění svoji zručnost v oboru textilního designu. Jejich zájem o textilie může být částečně vysvětlován touhou dosáhnout sjednoceného vzhledu interiérů.

Navrhování textilií poskytlo umělcům příležitost vyjádřit nové zásadní myšlenky tak, aby je mohla široká veřejnost uchopit. A tím spíše od té doby, co se lidé obecně stali mnohem vnímavější k průkopnickým idejím, obsaženým spíše v užitém než ve výtvarném umění. Ženy, které byly průmyslovými výjevy znázorňovanými moderním umění ve třicátých letech 20. století pohoršovány nebo je přímo zavrhovaly, své domovy nyní s potěšením dekorovaly textiliemi pokrytými podobnými motivy.“ [2]

Citace z literatury: [2]

Obr. 7

4. BYTOVÉ TEXTILIE NA POČÁTKU 20. STOLETÍ

„Bytové textilie jsou již od svého prvopočátku nejbližším okolím člověka, neboť ho chrání před zimou, vlhkostí a také zdobí a zpříjemňuje prostory obydli. Technický pokrok a strojní výroba umožnily, že drahocenné ručně vyšívané brokáty, ručně vázané koberce a ručně vyšívané gobelíny byly postupně nahrazovány mechanicky tkanými vlasovými koberci, tkaným sametem, pleteným plyšem, bobinovými záclonami apod. Průmyslová výroba značně ovlivnila i způsob zařizování bytů. S rozšířením a se zlevněním výroby se bytové textilie staly dostupnými všem vrstvám obyvatel v průmyslově vyspělých zemích.“ [3]

Citace z literatury: [3]

4.1. SOUČASNÉ ČALOUNICKÉ MATERIÁLY

„V souvislosti se stále se zvyšujícím rozsahem nemocí pohybového ústrojí u dospělé i dospívající populace se kladou stále vyšší požadavky na funkční vlastnosti nábytku. Úkolem čalounických materiálů je dodat sedacímu a lůžkovému nábytku takové funkční vlastnosti, které zajišťují zdravotně nezávadné polohy člověka a jeho ústrojí při pracovní činnosti a odpočinku. Vývoj čalounických materiálů se opírá o výsledky antropometrických měření (měření rozměrů a proporcí lidské postavy) a ergonomických výzkumů (ergonomie je vědní disciplína, která se zabývá zkoumáním vztahů mezi výkonnostními možnostmi člověka a pracovními podmínkami). Čalouněný nábytek má proti jiným skupinám nábytku zvláštní význam, protože člověk přichází do bezprostředního styku se sedacím nábytkem v pracovním procesu, během dopravy i při odpočinku.

4.1.1. Rozdělení čalounických materiálů

Hlavní materiály používané k čalounění nábytku se dělí podle použití ve výrobcích a podle konstrukční skladby čalounění do těchto hlavních skupin:

- kostry čalouněných výrobků, nosné a pružící prvky, izolační materiály, tvarovací materiály, kypřící materiály, potahové textilní a netextilní materiály, ostatní textilní materiály a pomocné materiály.

4.2. POTAHOVÉ MATERIÁLY

Potahové materiály ovlivňují estetickou úroveň čalouněných výrobků, proto jsou kladeny vysoké požadavky na jejich estetický vzhled, pružnost, odolnost proti opotřebení, barevnou stálost, prodyšnost, možnost čištění a ošetřování, sníženou mačkavost, atd.

4.2.1. Potahové textilie

Potahové textilie jsou tkané různými technikami, pletené textilie a netkané textilie. Tkaniny mohou mít hladký nebo vlasový povrch, mohou být potištěné různými vzory nebo tkané barevnými nitěmi.

4.2.2. Usně – přírodní kůže

Nejvíce se používá useň hovězí, která má velké rozměry, je měkká, dobře se zpracovává, je pevná a prodyšná. Kromě usní s hladkým povrchem se používají i usně semišové a kožešiny.

4.2.3. Plastové potahové materiály – syntetické usně

Plastové potahové materiály se používají jako náhrada přírodních usní zejména na nebytový nábytek s vysokými nároky na snadnou čistitelnost (určený např. do veřejných budov, kde se střídá hodně lidí, do zdravotnických zařízení, apod.). Patří k nim *koženka* (neprodyšná, bez perforace není schopna absorbovat vodní páry), *poromer* (podobný usní, propouští vodní páry, absorbuje i vypařuje vlhkost) a *plastik* (vytlačovaná PVC fólie).“ [4]

Citace z literatury: [4]

5. ZŘIZOVÁNÍ INTERIÉRŮ

Tato část práce se věnuje interiéřům a jejich funkcím, protože při jejich zřizování bychom měli brát v úvahu také určitá estetická pravidla, zásady či doporučení.

5.1. VÝVOJ BYTOVÉ DISPOZICE

Základním typům bydlení i obydlí je vlastní ohraničenost, uzavřenost a vymezenost vůči okolnímu světu. Člověka provází touha po soukromí, pospolitosti, sounáležitosti a ztotožnění se s rodinou, širší sociální skupinou. Reálné formy bydlení jsou odlišné podle toho, jakým způsobem je ta která složka zastoupena a pojímána. Z historie známe bohatě, funkčně a prostorově diferencované příbytky vládnoucích vrstev (paláce, hrady atd.), ale také různé typy lidových stavení. Sled dispozičních forem tak, jak se vyskytovaly v průběhu času můžeme popsat jako postupné prostorové a funkční vyhranění, vyčleňování některých funkcí (činností) mimo obydlí.

Počátek vývoje dispozičních forem určených pouze pro bydlení bylo započato vyčleněním hospodářských činností mimo obydlí. Vyčlenění kuchyně neovlivnilo podstatněji využívání obytných místností – udržely univerzální ráz. Teprve vývoj způsobu života v městských podmínkách (v průběhu 200 let) dal vzniknout individuálnímu bytu v soudobém smyslu. Je třeba si uvědomit, že současnému trendu je spíše bližší typ lidového obydlí s univerzálním obytným prostorem než zmenšenina a napodobenina části palácové dispozice.

I v nevelkém bytě je třeba zajistit dostatek soukromí jednotlivým členům rodiny a zároveň umožnit možnost společného pobytu. Úvahu o využití místností a jejich zařízení je potřeba přizpůsobit potřebě proměnlivosti bytového provozu v průběhu času (vývoje rodiny).

Teoretická schémata dispozičních forem diferencovaného bytu vycházejí z odlišných představ o způsobu života v bytě. Dělení na denní a noční zónu – ložnice pro spánek, denní část musí být prostorná a počet místností musí odpovídat počtu členů v domácnosti, doplněná ještě o místnosti pro práci, společenské místnosti atd. Dělení na zónu rodičů a dětí, častější případ nutně doplněný o kuchyň a obývací pokoj. Žádné schéma není úplně ideální a nezajišťuje automaticky proměnlivost potřeb rozvíjející se rodiny.

Bytové prostředí silně působí na člověka, nejvíce ho ovlivňuje prostor, silueta, barva, kontrast, jednota, detail, rytmus a symetrie.

5.1.1. Obývací pokoj

Pokojem je všechno možné – převaha činností vyplývajících ze společenské funkce bydlení. Vychází-li se přitom z hrubého dělení činností v bytě – vaření, spaní a obývání.

Do obývání se zahrnují pasivní i aktivní činnosti, které nevyžadují jednoznačně soukromí a na nichž se podílí jednotlivě členové rodiny. Obývání může být vyhrazena část místnosti, samostatná místnost nebo více místností. Nábytkové předměty a jejich uspořádání do skupin v daném prostoru naznačují předpokládané využití. Při menším prostoru je dobré ponechat oddělené spaní dětí a rodičů (i za cenu propojení obývacího pokoje a spaní rodičů), přičemž se vaření, stolování a obývání slučuje. Důležité je si uvědomit, že každá místnost v bytě se vyvíjí s vývojem rodiny i obývací pokoj.

Při rozestavování nábytku je důležité si také uvědomit, že méně je někdy více. Dále je nutné vycházet z předpokládaného provozu, jaký je pro danou místnost určen a eventuálně na jaký provoz navazuje v druhé místnosti. Komplikace by mohl také způsobit špatně rozmístěný nábytek např. u oken nebo špatné umístění psacího stolu.

Funkce pokoje je většinou shromažďovací může být i místem domácích prací, koníčků atd. Barevné pojetí pokoje by mělo být nedílnou součástí celkového řešení. Je nutno přihlídnout k funkčnímu poslání prostoru.

5.1.2. Kuchyň

Z historického pohledu sloužil prostor ke společenskému životu rodiny. Tento prostor procházel dlouhým vývojem, od otevřeného ohniště, které bylo zdrojem tepla, až po přípravu pokrmů (v Římě se objevuje kuchyň s tekoucí vodou). Spojování jídla s obýváním je charakteristické pro venkovské obyvatelstvo. Kuchyň jako součást víceprostorového bytu je produktem městského bydlení. Typický městský dům je produktem pokročilého středověku – stále víceúčelová místnost. V 16. stol. vznikají nájemné byty – kuchyň je určena pro více lidí a naopak vznikají středně velké kuchyně, které nejsou hlavní hospodářskou místností, ale částečně slouží i pro spaní služebných.

Kromě přípravy jídla je využita také k praní prádla, šití nebo žehlení. V dnešní době je kuchyň jednou z nejfrekventovanějších místností. Nejvíce ovlivnil kuchyň technický rozvoj – uzavření ohně, plyn, elektřina, vodovod a ostatní příslušenství.

Při současném vývoji prostory kuchyně zahrnují také samostatné pracovní a odkládací plochy, které jsou určené k jiným účelům než ke stolování. Většina práce se provádí v dosahu základního stanoviště. Kuchyň se stolováním se stává prostorem pro aktivity rodiny – obývací pokoj zůstává zónou klidu. Může zde docházet i k propojení prostor – otevřená kuchyň – jedná se spíše o pracoviště k přípravě pokrmů, jehož předpokladem je technické vybavení.

5.1.3. Ložnice

Vývoj v pravěku byl určován přírodními možnostmi. Postupným usazováním se zvýšila vazba na jedno místo a péče o střechu nad hlavou. Vyvinula se lůžka, židle a stoly. V průběhu vývoje doznává lůžko mnoha změn – vývoj slohů. Lůžko je spojováno s prostředím a podnebím (chlad – vysoké pelesti, postele jsou podobné truhle), to můžeme sledovat v průběhu historických slohů až do dnešní doby, kdy nejmodernější postele mají plynové tlumiče a lamelové rošty. Ideálem mnoha architektů je tzv. obytná postel, v níž můžeme číst, psát či jíst.

V posteli člověk tráví přibližně 1/3 svého života, proto postel patří mezi nejpoužívanější vybavení. Při řešení lůžka je nutné přihlédnout k tvaru lidského těla a skutečnosti, že spáček mění neustále svou polohu.

5.2. SVĚTLO V BYTĚ

Světlo je viditelné elektromagnetické záření o určitých vlnových délkách. Lidské oko je nejcitlivější na jejich střední oblast (oranžová a žlutozelená). Vlnové délce odpovídá vždy určitá barva. Světlo, které vnímáme jako bílé vzniká kombinací různých vlnových délek viditelného záření. Prostřednictvím zraku vnímáme asi 80% informací.

Otázka osvětlení interiéru, spočívající mimo jiné i v přizpůsobení prostoru a rozmístění nábytku z hlediska využití denního světla a vhodném doplnění dostatečným počtem svítidel, je většinou podceňována. Světlo dokáže navodit pocit pohody, intimity prostředí, k odpočinku nebo naopak aktivovat k činnosti. Také únava a podrážděnost mohou být způsobeny nevhodně řešeným osvětlením.

Styl osvětlení je třeba plánovat pro každý prostor individuálně, s ohledem na prováděné činnosti. Posuzuje se potřeba množství světla, jeho směru dopadu (stíny), rozložení jasů, omezení oslnění a volbu barvy světla (bílá plocha odráží asi 80% světla, černá 5%).

V bytech se používá kombinace dvou druhů osvětlení celkového a místního. Celkové slouží k základnímu rovnoměrnému osvětlení a k všeobecné orientaci. Místní osvětlení je většinou intenzivní a patří k pracovním plochám.

Pro bytové prostory je vhodné světlo nepřímé, rozptýlené, s měkkými stíny, obsahující nepříliš velké kontrasty jasů a dobré barevné podání – nezkrsluje přirozený vzhled obličeje. Důležitá je i barevnost povrchů v interiéru – materiál odráží nejvíce tu část barevného spektra, jejíž barvu obsahuje.

Světlo je nedílnou součástí architektonického řešení interiérů.

5.3. BARVY A BAREVNÉ KOMBINACE

Barevné poradenství v současné době zcela právem zaznamenává vysoký rozkvět, protože barvy hrají v našem životě velikou roli. Vedle estetických, je možné využít i psychologické účinky barev, a to zvláště tehdy, jedná-li se o uspořádání našich vlastních čtyř stěn. Barvy mohou zapříčinit, že místnost působí chladně a věcně, nebo zase příjemně a teple. To všechno platí samozřejmě jen v případě, že je místnost zařízena na základě určité barevné kompozice.

5.3.1. Zásady barevných kombinací

Jestliže má někdo radši jistotu a nedovolí si experimentovat, může se řídit jednou ze tří zásad, které mu poskytnou klidné, jemné a elegantně sestavené barevné kombinace.

První ze zásad je možnost odstupňování jedné barvy od světlejších k tmavším odstínům. Například červená je ve stupnici od načervenalé béžové přes lososovou a barvu mědi až k červenohnědé. Monotónnost může odstranit spousta listové zeleně, nebo pár kontrastních skvrn – například modré.

Další ze zásad je používání barev stejné jakosti. Tato koncepce nepůsobí vtíravě nebo pestře ani tehdy, jestliže jsou použity nejružnější odstíny patřící k určitému ročnímu období. Důležité však je, aby se všechny použité barvy vyznačovaly stejnou decentností. Příkladem jsou jemné nebo našedlé pastely. Odstíny však mohou být i syté, zemité nebo šedě zastřené. Dobře třeba působí kombinace červené barvy mědi, tmavé jedlové zeleně, ostružinové a rezavohnědé.

Může být také využita varianta používání barev ze stejné oblasti. Zde určuje barevné odstíny jedna ze základních barev – žlutá, modrá, červená nebo zelená. Jako příklad mohu uvést použití typické červené, která se následně kombinuje s odstíny, v nichž tato barva zřetelně prosvítá. Bude to třeba namodralá letní červeň jako základní, kombinovaná s chladnou šedorůžovou, béžovorůžovou, starorůžovou, bordó nebo s hnědou barvou růžového dřeva.

Barevné kombinace zvolené podle doplňkového principu působí zvlášť efektivně. Doplňková (komplementární) barva stojí v barevném kruhu vždy naproti. Smíchá-li se jedna barva se svým komplementárním protějškem, tedy například žlutá s fialovou, červená se zelenou nebo modrá s oranžovou, výsledkem je šedá. Jestliže se doplňkové barvy nesmíchají, ale použijí v čisté podobě vedle sebe, stupňují navzájem svou zářivost a jas. Pro zařízení bytu jsou proto nevhodné. Použijí-li se ovšem v tlumených tónech, může se dosáhnout velmi pěkných efektů.

5.3.2. Jak vnímáme barvy

Mezi barvami a našimi pocity existuje zvláštní vztah. Každý dobře ví, že některé barvy vzbuzují smutek a jiné se nám zdají veselé, že existují barvy příjemné a barvy protivné, barvy které vzrušují a znepokojují a jiné, které uklidňují a konejší... Lidé si toho povšimli už dávno a hezkou řádku let se tyto účinky barev pokouší vysvětlit také věda. Leccos má na svědomí fyziologické působení barev na lidský organismus. Barvy totiž ovlivňují vegetativní systém.

Tzv. teplé barvy, mezi kterými převládají žlutá, červená a oranžová, podněcují ke zvýšené činnosti. Stoupá krevní tlak, zvyšuje se puls, povzbuzuje se činnost vegetativního nervstva, zvyšuje se i svalové napětí. Také vzrůstá větší chuť k jídlu, zřetelněji se vnímá hluk a dokonce se může zdát, jako by čas rychleji ubíhal. Studené barevné odstíny, mezi kterými převládají zelená a modrá, mají účinek právě opačný. Uklidňují a vyvolávají útlum tělesných funkcí. Barvy mluví však nejen k lidskému organismu, ale promlouvají i k duši.

Nic se nevnímá izolovaně, samo o sobě. Například modrá znamená chlad, ale vnitřní pocit hlásí další informace – hloubka, dálka, klid, zadumání, touha, osamělost... Odkud se všechny tyto významy vzaly? Modré je moře, obloha, zamlžený obzor, dálky a stín. Modrá je vždycky ve vztahu k temnotě, ke vzdálenému, nekonečnému, neskutečnému. A tak se všechny tyto představy v mysli sdružují a přiřazují se ke vjemu modré barvy. Tomuto jevu – sdružování představ – se v psychologii říká asociace.

Každý vjem prochází v mozku složitým filtrem zkušeností, vědomostí a zážitků. Představy se neukládají do mysle odděleně, ale ve vzájemné souvislosti. Když se k nim pak člověk v mysli vrací, jedna představa vyvolává druhou, vzniká řetěz asociací.

Barvy se obvykle nevnímají samostatně, v bytě se jich nachází několik najednou. Důležité je, aby se barvy „netloukly“; jedna nepotlačovala druhou. Barvy opticky ovlivňují i rozměry pokojů, z nízkých místností mohou vykouzlit vyšší a naopak.

Barvy se ke zraku dostávají odrazem světelných paprsků od osvětlených povrchů. Ve skutečnosti existuje několik tisíc barevných variant. Zrak člověka je schopen rozlišit minimálně 10 000 různých barev, cvičené oko 30-40 000.

Člověk vnímá jako „čistou barvu“ červenou, žlutou, modrou, zelenou, bílou a černou. Tyto barvy se nazývají základními barvami.

Teplé barvy: žlutá, oranžová, oranžovo-červená, červená, červeno-fialová

Studené barvy: žluto-zelená, zeleno-modrá, modrá, modro-fialová, fialová

Ačkoli má každý člověk svou vlastní barevnou stupnici, vlastní klíč ke své jedinečné osobnosti, obecné významy barev jsou stálé.

Je dokázáno, že *modrá* je barvou klidu, uspokojení a souladu. Mají ji rádi lidé citliví, s bohatým vnitřním životem, hledající lásku a oddanost, romantikové. Symbolizuje něhu, věrnost, důvěru, oddanost a tradici. Dávají ji přednost lidé, kteří jsou připraveni, i ti, co nemají rádi změny. A když někdo modrou odmítá? Možná má strach ponořit se do vlastního nitra, možná není spokojen se svými současnými vztahy, s vazbami, které tato barva představuje.

Ten, kdo dává přednost *zelené* barvě, bude si zřejmě za všech okolností stát na svém a nezalekne se žádných překážek. Má sklon pečovat o druhé, ale také je rád ovládá a kontroluje. Touží po obdivu a uznání. Zelenou nebo modrozelenou barvu volí lidé stateční, houževnatí, ale také umínění a málo přizpůsobiví. Odmítají ji lidé originální, ale také přepjatí, a určitě není oblíbenou barvou zklamaných a vnitřně nejistých. Příčinou odmítání zelené může být i tělesná slabost – za nesympatickou ji často označují lidé trpící srdečními chorobami.

Červená je výrazem životní síly, aktivity, potěšení z činnosti a také barvou dobrého kontaktu s okolím. Značí touhu po silných a hlubokých zážitcích, po úspěchu. Přednost jí proto dávají lidé cílevědomí, energičtí, tvořiví, schopní usilovné práce a soustředěného vypětí, ale také násilníci a lidé popudliví. Odmítání červené může být

příznakem nedostatku sil, ochablosti, pasivity, znamením, že člověk na své úkoly nestačí, že se cítí unaven, vyčerpan.

Teplá, jasná *žlut'* působí povzbudivě, osvobodivě. Je to barva změny, dere se dopředu, za vším novým. Milují ji lidé bezprostřední, plní nadějí a očekávání. Odmítání žluté prozrazuje zklamání, nedůvěru v budoucnost.

Fialová je směs barvy červené a modré. V psychologii značí především nezralost – duševní i citovou. Fialovou často volí lidé zdrženliví, tajnůstkářští a uzavření. Odmítají ji ti, kteří touží po jistotách, po vztazích nekomplikovaných, a také ti, kdo mají své city vždy dobře pod kontrolou.

Hnědá barva je spojena s představou tělesných požitků. Mají ji rádi ti, které ze všeho nejvíc zajímá jejich vlastní pohodlí, ale také lidé unavení a vyčerpaní, kteří touží po odpočinku. Odmítají ji ti, kdo se chtějí odlišit od průměru, být vyjimečný. Vyrovnaný člověk má k hnědé víceméně lhostejný postoj.

Šed' je neutrální, neživotná, je to taková “žádná barva”. Ten, kdo jí dává přednost, prozrazuje, že o sobě nechce prozradit nic. Ten, komu se šedá zdá nudná a bezvýrazná, touží po vzrušení a dobrodružství, po barvitém životě.

Černá je nejtmavší barva, vlastně by za barvu ani neměla být pokládána. Barvy přece patří světlu a černá tmě. Pokud jí někdo dává přednost znamená to, že odmítá svůj úděl. Černá je barvou vzdoru a protestu.

5.3.3. Barvy pro jednotlivé místnosti

Z hlediska zařízení pokojů má mimořádnou důležitost několik daných barevných kontrastů (tmavá – světlá, studená – teplá). Nejsilnější kontrast světlé s tmavou má bílá s červenou. Kontrastní účinek doplňujících se barev se projevuje mezi barvami nacházejícími se v barevném kruhu proti sobě, např. červená – zelená, žlutá – modrá... Každá barva může mít pouze jedinou doplňkovou barvu, ta se však objevuje jen na malé ploše. Kontrast teplé a studené se uplatňuje tehdy, když je v převaze jeden z nich. Např. zařízení laděné do studených barev je možné proteplit několika červenými nebo

oranžovo-červenými doplňky. Kvalitní kontrast znamená vzájemný harmonicky vyvážený poměr barev vedle sebe.

OBÝVACÍ POKOJ

Pro tento prostor kladou lidé velmi různé nároky a přání, proto tady neplatí jednoznačná ideální paleta barev. Protože dění v obývacím pokoji je rozmanité, měla by i barevná kompozice splňovat nároky na výraznější barevnou dynamiku a živější rytmus skladby. Z hlediska psychofyzilogického působení barev by měla být v obývacím pokoji preferována teplejší škála barev, tzn. lomené odstíny žlutých, okrových, oranžových, v některých případech pro větší vzrušivost červených – červenohnědých – měly by být mírněny neutrálními barvami. Čím brilantnější a ohnivější je barva tím menší plochu by měla zaujímat.

LOŽNICE

Pro zařízení ložnice by měly být voleny převážně klidné a zdrženlivé tóny (chladné a neutrální). U živých barev by měly být preferovány světlejší a lomené odstíny. Při použití světlých odstínů hrozí i fakt, že se v ložnici musí počítat s optimální světelnou hladinou, kterou podstatně zvyšují – odraz světla od velkých světlých ploch (kromě drobných předmětů). V úvahu tedy přicházejí světlé a lomené odstíny modrých a zelených barev. Ne barvy červené a oranžové, protože ty zneklidňují. V oblibě jsou dnes pastelové barvy. Umělé světlo, které se v ložnici uplatňuje by mělo být nevtravé, měkké, uklidňující a teple zbarvené. Teplé tóny jsou vhodné u lůžkovin. Chladné odstíny vzbuzují pocit chladu (modré, zelené). Při řešení barevné kompozice v ložnici je dobré se vyvarovat velkých kontrastů.

JÍDELNA

Optimální je jídelna v povzbudivých barvách, především žluté. Tato barva stimuluje náš žaludek a podporuje komunikaci. Při slavnostech odráží do místnosti příjemné světlo.

KUCHYŇ

Zde záleží především na tom, zda tento prostor považujeme za ryze funkční, nebo tu chceme mít příjemnou obytnou atmosféru odpočinku.

6. MOŽNOSTI DIGITÁLNÍHO POTISKU TEXTILIÍ

V současné době je zaznamenáván v této oblasti největší vývoj.

„Digitální potisk textilu znamená, že se tlakem tisknou na tkaninu vzory bez použití šablon, barva se stříká tryskami přímo na textil. Jedná se o úsporu času, protože se nevyrábí žádné šablony, textilní výroba by měla být rychlejší než v obdobných procesech (závisí na množství a motivech). Pomocí digitálního tisku je vyjádření velmi flexibilní, a to zejména v oblasti odběru vzorků a malých sérií. V závislosti na materiálu může být také dosaženo úspory nákladů, a to zejména v oblasti čištění, protože zařízení ink-jekt zpravidla zůstává v textilu, odpadá tak praní a fixace (úspora vody a energie).

Navíc, opakování délky (tisknutelné oblasti nebo známý motiv) není omezeno na délku, ale pouze na šířku materiálu, takže je možná fotografická kvalita snímků bez mřížky bodů.

6.1. VÝVOJ DIGITÁLNÍHO TISKU

Od roku 1995 je používání digitálního tisku pro potisk textilu předmětem výzkumu. Tiskárna TruColor TCP Jetprinter společnosti Stork byla jedním v prvních, které umožňují použití inkoustové technologie pro potisk textilu. Tiskárna DREAM společnosti Reggiani byla první výrobní zařízení pro velké dávky velikosti. To bylo představeno v roce 2002 firmou Reggiani. První série byla výsledkem společného úsilí společností pro strojní Reggiani, Aprion pro elektroniku a Ciba pro inkousty.

6.2. VYTVÁŘENÍ ODSTÍNU

V tradičním textilním tisku jsou barvy definovány dříve než tlak a smíchají se podle smíšeného algoritmu, to obvykle znamená, že jsou požadovány 3 barvy, součet barev spektra na spektra požadované cílové barvy. Když bude digitální potisk textilu smíšen stejně jako jakýkoli jiný digitální tiskový systém, budou barvy přímo na podkladu smíšené z dostupných procesních barev. Barevný systém CMYK sám o sobě nestačí, protože barevný prostor je příliš malý. Proto prakticky všichni výrobci vyrábí stroje na 6 nebo více barev. Tím se zvyšuje rozsah tisknutelných barev. Mnoho nových

textilních tiskáren pracuje s primárními barvami: azurová, purpurová, žlutá, černá, světle purpurová a světle azurová. Vzhledem k tomu, že jsou inkousty lehčí koncentrace a jsou primárně potřebné k dosažení rozsahu pastelových tónů, je cílem vyřešit velký problém rozvažování.

6.3. POUŽÍVANÉ INKOUSTY

Zatím všechny používané inkousty hlavních výrobců a tiskařské barvy pro digitální potisk textilu v sortimentu. Jednotlivé skupiny zde jsou barviva pouze ve vztahu k digitálnímu potisku textilií.

Reaktivní barviva

Tento typ inkoustu vyžaduje speciální povlak na vlákne a působí především na přírodních vláknech nebo vláknech z regenerované celulózy.

Po tisku je nutné ošetření parou a drhnutí kyseliny.

Kyselá barviva

Jsou vhodná pro vlákna ze zvířat a částečně pro syntetická vlákna (např. hedvábí, vlna a polyamid), jsou považovány za protiklad reaktivních barviv.

Pigmentové inkousty

Pigmenty jsou vytištěny do vláken, jsou univerzální a vhodné pro všechny typy vláken a tkanin. Pigmenty jsou speciálně pro inkoustové tiskárny, s cílem získat barvivo jednotné velikosti. Tento proces má sloužit především k tomu, aby se inkoust neusazoval a nezalepoval trysky.

Disperzní barviva (sublimace)

Tento druh inkoustu je speciálně navržen pro syntetické materiály, jako je polyester. Ty mají, stejně jako pigmentové inkousty, problém, že se mohou prodávat snadno a v závislosti na formulaci inkoustu pak ucpávají trysky.

Poddruhem je sublimace, která vyžaduje tepelný přenos. Stanovení barvy se provádí kontaktním teplem.

6.4. PROBLEMATIKA DIGITÁLNÍHO TISKU

Jak již bylo zmíněno, správa barev je obzvláště náročná – vyžaduje nejméně 6 až 12 základních barev (v závislosti na schopnosti přístroje). Dalším problémem pro digitální tisk je rozlišení motivu v digitální podobě, protože při malém rozlišení zdrojového obrázku mohou být na tisku viditelné jednotlivé pixely. Tento problém je zejména v pastelových odstínech velmi znepokojivý, byl o něco zúžen novějšími systémy, ve kterých jedna tisková hlava může generovat kapičky různé velikosti.“ [5]

Citace z literatury: [5]

Přestože je digitální tisk velmi výhodnou variantou tisku a je vhodný pro tisk menších položek, nemůže zcela nahradit tisk tradiční.

7. VYUŽITÍ POČÍTAČOVÝCH PROGRAMŮ PRO ZPRACOVÁNÍ VZORŮ TEXTILIE

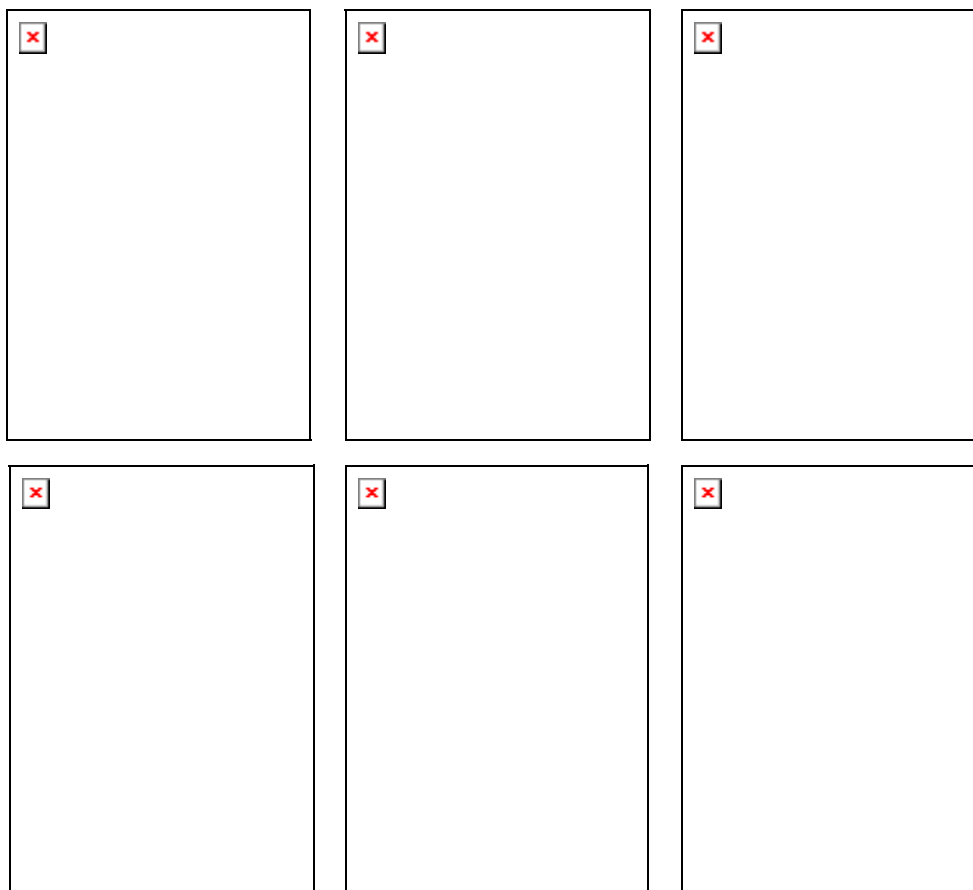
7.1. ZPRACOVÁNÍ VZORU

Návrhy vzorů pro bytové textilie jsou zpracované pomocí počítačového programu Adobe Photoshop CS3. Jedná se o bitmapový grafický program pro tvorbu a úpravy bitmapové grafiky, jako jsou například fotografie. Dále jsou návrhy upravovány ve vektorovém programu Adobe Illustrator CS3. Oba tyto programy jsou vytvořeny firmou Adobe Systems.

7.2. POUŽITÉ NÁVRHY

Zde jsou ve zmenšené verzi zobrazeny veškeré návrhy aplikované při přenosovém tisku. Skutečná velikost obrázků odpovídá rozměrům formátu A5. Jsou uspořádány do skupin, které se liší různými motivy inspirace.

Skarabeus

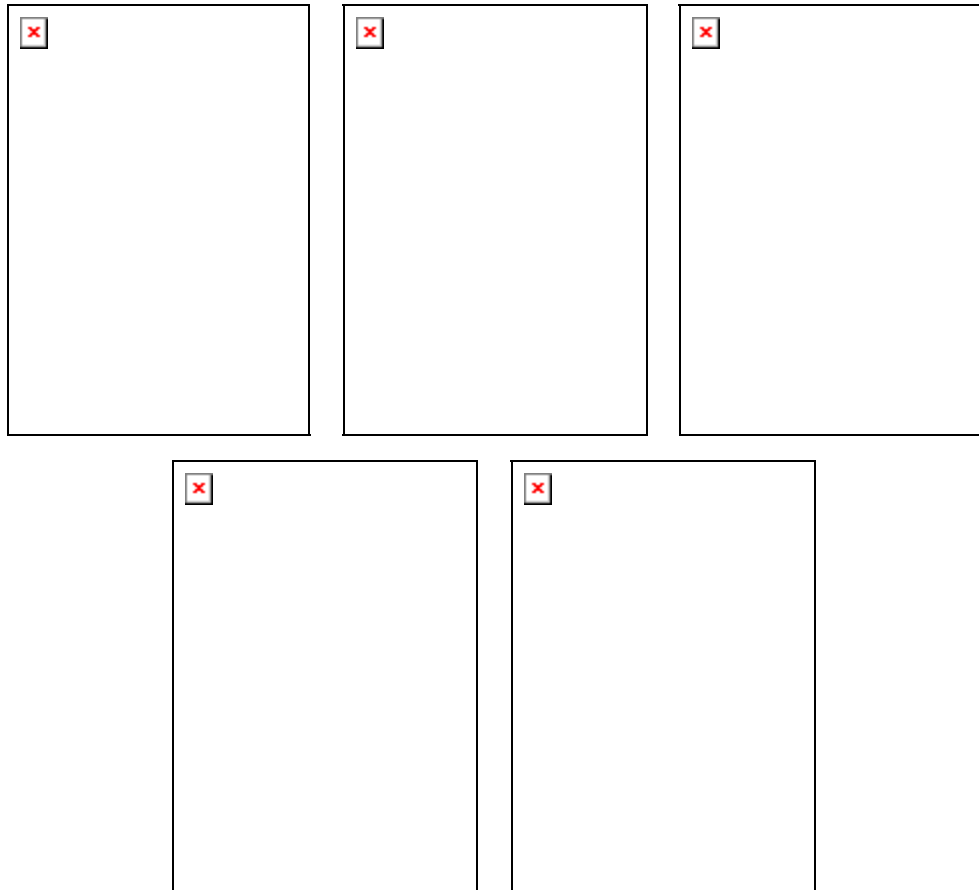
Mušle

Spirály

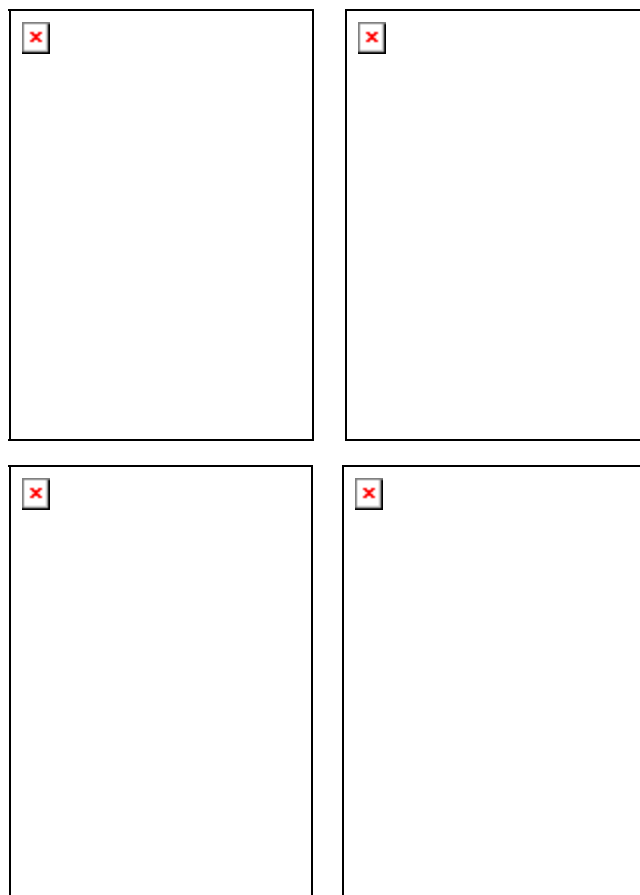
Čtverce

Fontána

Růže

7.3. VIZUALIZACE TEXTILIE V INTERIÉRU

Pro lepší představu navržených vzorů různých druhů bytových textilií a dalších interiérových prvků je v této části práce zobrazeno jejich možné praktické využití. Prezentované interiéry jsou zpracovány v grafickém programu 3Ds Max, s jehož pomocí je možno dosáhnout fotorealistické představy.

7.3.1. Seznámení s programem 3Ds Max

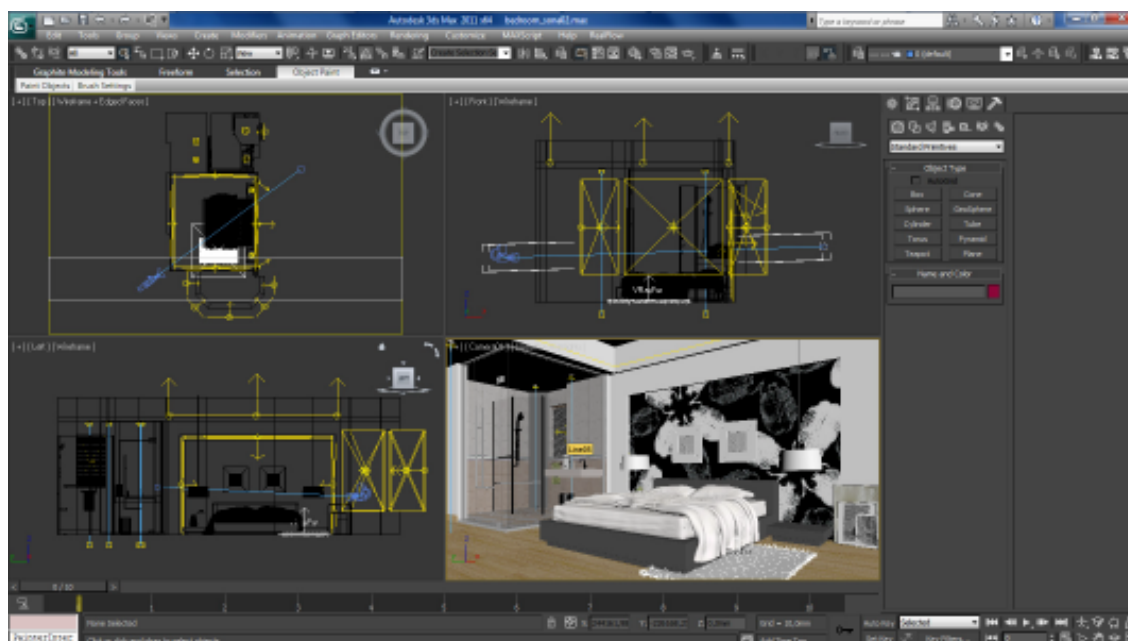
„Autodesk 3ds Max je profesionální program pro 3D grafiku, vizualizace a animace. Bývá používán při výrobě reklam, filmů a v televizním průmyslu, pro architektonické a konstrukční vizualizace a často slouží i k tvorbě grafiky do počítačových her.

Autodesk 3Ds Max pochází z programu 3D Studio vyvíjeném Yost Group pod záštitou Autodesku, který ke konci 90. let dosáhl verze „Release 4“. 3Ds Max je jeho

značně vylepšenou verzí, přizpůsobenou pro multitaskingové operační systémy, využívající všech jejich výhod. 3Ds Max je tedy určen pro operační systémy Microsoft Windows.

3ds max obsahuje několik technologií pro rendering (tvorba reálného obrazu na základě počítačového modelu, nejčastěji 3D), včetně radiozity (metoda globálního osvětlení scény používaná k renderování 3D scény v počítačové grafice) a global illumination (globálního osvětlení), mj. i stínovač Mental Ray. Vestavěn je skriptovací jazyk MaxScript. Další funkce lze přidávat pomocí API rozhraní a na něm postavených plugin modulů.

3ds Max podporuje řadu souborových formátů – kromě nativních souborů .MAX jsou to i CAD formáty .DWG a .DXF. Vestavěný modul Character Studio umožňuje snadnou tvorbu pohybů postav a tvorů, využívá inverzní kinematiky (metoda vazeb mezi jednotlivými prvky scény). Vestavěný modul Reactor je nástroj pro fyzikální reakce těles – simuluje reakce pevných a měkkých těles, textilií, gravitační síly, atd.“[6]
Citace z literatury: [6]

Obr. 8

Na zde znázorněném obrázku je možné vidět postup tvorby jednoho z interiérů, který je vytvořen pomocí programu 3Ds Max.

8. PRAKTICKÁ ČÁST

8.1. POUŽITÝ MATERIÁL

Všechny textilie, které jsou použity při tisku mají stejné materiálové složení. Je zde také přihlédnuto k jejich následnému praktickému využití, a proto jsou zvoleny převážně bytové tkaniny.

Materiálové složení: 100% POLYESTER

Údržba:

- Maximální teplota praní 30°C.
- Žehlení při max. teplotě žehlící plochy 110°C, žehlení parou může způsobit nevratné poškození.
- Nesmí se použít oxidačních bělících prostředků a sušit v bubnové sušičce.

8.2. TECHNIKA PŘENOSOVÉHO TISKU

„V posledních letech se zvláště v malých textilních provozech uplatňuje metoda tisku, která je založena na principu přenosu barviva účinkem tepla. Tento přenosový tisk je určen především pro syntetické materiály, i když řada firem pracuje na rozšíření možností jeho použití v širším měřítku.

Princip technologie spočívá v natisknutí barviv na dočasný nosič (nejčastěji papír) a následný přenos sublimujících barviv z nosiče na textilní materiál. Nejdříve se speciálními barvivami potiskne pomocný nosič (nejčastěji papír), pak se papír potištěnou stranou za zvýšené teploty a přtlaku přivede do styku s vhodnou textilií.

Během termického působení probíhá intenzivní sublimační proces, při kterém se barvivo přeneso na textilií a současně dojde k fixaci.“ [7]

Citace z literatury: [7]

8.2.1. Realizace návrhů prostřednictvím přenosového tisku

Pro vzorování textilií pomocí přenosového tisku bylo využito vybavení tiskařské dílny. Papír jako přenosové médium byl potiskován pomocí zařízení MIMAKI JV4 – 130. Samotný přenos tisku na textilní materiál byl proveden diskontinuálně na žehlicím lisu. Na obrázcích 9, 10 a 11 je fotograficky zachycena tiskárna MIMAKI JV4 – 130 a samotný tisk přenosového papíru.

Obr. 9

Obr. 10

Obr. 11

Výsledkem praktické části je sjednocení potištěných textilií do katalogového vzorníku, kde jsou jednotlivé vzorky přehledně uspořádány dle svých kategorií a očíslovány. Celkový počet potištěných bytových textilií ve vzorníku je 42.

9. ZÁVĚR

Nakonec je zde krátké shrnutí vlastních poznatků a zkušeností, které vyplynuly během realizace této práce. Tato bakalářská práce je prezentací znalostí získaných v průběhu studia a jejich zhodnocení v praxi.

Teoretická část mapuje postup tvorby práce od navržení vzorů pro interiérové textilie s prvky stylu Art Deco, až po jejich následné praktické využití. Základní myšlenkou bylo propojení prvků z vybraného historického období se současným bytovým interiérem. Tato idea pak byla postupně zrealizována a výsledek je představen formou 3D vizualizací, které jsou opravdu věrohodné a nejsou téměř rozeznatelné od skutečnosti. Nápad byl uskutečněn podle původních představ, takže výsledek je nad míru uspokojující.

V praktické části jsou pak navržené textilie představeny prostřednictvím přehledného vzorníku, kde jsou pro nahlédnutí k dispozici všechny potištěné bytové textilie. Efekty, které vznikly na použitých materiálech po provedení přenosového tisku, jsou opravdu zajímavé, a právě proto mohou tyto navržené textilie řadu interiérů zpestřit či zútulnit. Nabídka vzorníku je dosti široká, tudíž si každý může vybrat dle svého vkusu.

STUDOVANÁ LITERATURA:

1. CIBULKA, V.: *Odborné kreslení pro 1. a 2. ročník SPŠ stavebních*; Sobotáles; Praha 1998; 156 s.; ISBN 80-85920-46-8
2. GAHAN, A.: *3Ds Max – Výukový průvodce tvorbou postav, vozidel, budov a prostředí*; Computer Press, a.s.; Brno 2009; 312s.; ISBN 978-80-251-2491-8
3. HORSHAM, M.: *Styly 20. a 30. let*; Svojtka a Vašut; Praha 1997; 128 s.; ISBN 80-7180-255-7
4. KŘÍŽ, J.: *3Ds Max – Hotová řešení*; Computer Press, a.s.; Brno 2005; 246 s.; ISBN 80-251-0885-6
5. KULAGIN, B.: *3Ds Max 8 – Průvodce modelováním a animací*; Computer Press, a.s.; Brno 2007; 389 s.; ISBN 978-80-251-1463-6
6. MIKEŠ, J.: *Technologie textilního tisku pro 2. a 3. ročník odborných učilišť a učňovských škol*; SNTL - Nakladatelství technické literatury; Praha 1973; 270 s.
7. Ze sbírek Ústavu odívání v Kjótu: *Móda. Z dějin odívání 18., 19. a 20. století*; Slovart 2003; 735 s.; ISBN 3-8228-2624-3

CITACE:

- [1] LEMME, A.: *ART DECO - Obrazový průvodce dekorativním slohem*; Svojtka a Vašut; Praha 1997; 128 s.; ISBN 80-7180-248-4
- [2] MILLEROVÁ, J.: *Užité umění – Styl a design od klasiky po současnost*; SLOVART; Praha 2008; 440 s.; ISBN 978-80-7391-158-4
- [3] PAŘILOVÁ, H.; ŠTOČKOVÁ, H.: *Textilní zbožížnalství – bytové textilie*; Technická univerzita v Liberci; Liberec 2005; 101 s.; ISBN 80-7083-921-X
- [4] KŘUPALOVÁ, Z.: *Nauka o materiálech pro 1. a 2. ročník SOU učebního oboru truhlář*; SOBOTÁLES; Praha 1999; 240 s.; ISBN 80-85920-57-3
- [5] URL: <http://de.wikipedia.org/wiki/Digitaler_Textildruck> [citováno 1. února 2011]
- [6] URL: <http://cs.wikipedia.org/wiki/3D_Studio_MAX> [citováno 6. dubna 2001]
- [7] FRYDECKÁ, E.; VAŇOVÁ, J.; KROTKÝ, S.: *Textil – technika – současnost*; Technická univerzita v Liberci; Liberec 2005; ISBN 80-7372-031-0

SEZNAM OBRÁZKŮ:

Obr. 1 – Dámská kabelka ve stylu Sonii Delaunayové [2]

Obr. 2 – Váza Pâte-de-Verre scarabées Gabriela Argy-Rousseaua [2]

Obr. 3 – Mahagonový toaletní stolek Maurice Dufréneho [2]

Obr. 4 – Konzolový stolek Raymonda Šábese [2]

Obr. 5 – Kruhová široká mísa Clarice Cliffové [2]

Obr. 6 – Křeslo Kerna Webera [2]

Obr. 7 – Mohérový kobereček [2]

Obr. 8 – Práce v programu 3Ds Max

Obr. 9 – Zařízení MIMAKI JV4 - 130

Obr. 10 – Detail tisku přenosového papíru

Obr. 11 – Tisk přenosového papíru

SEZNAM PŘÍLOH:

1. 3D vizualizace interiéru

1.1. INTERIÉR LOŽNICE

1.2. INTERIÉR OBÝVACÍHO POKOJE

1.3. INTERIÉR OBÝVACÍHO POKOJE

1.4. INTERIÉR KUCHYNĚ

2. Vzorník potištěných textilií

1. 3D vizualizace interiéru

1.1. INTERIÉR LOŽNICE

1.2. INTERIÉR OBÝVACÍHO POKOJE

1.3. INTERIÉR OBÝVACÍHO POKOJE

1.4. INTERIÉR KUCHYNĚ

2. Vzorík potištěných textilií

